

In het spoor van Mozart

Muziek die klinkt als engelengezang en berglandschappen die inspireren tot aria's en symfonieën. Fiets wonderkind *Wolferl* achterna, langs kerken en kruisbeelden op weg naar de enige echte *Mozartkugeln*.

Tekst en foto's Ruud Slagmolen

Salzburg ademt een en al Mozart. Ook al benauwde het leven in de stad hem destijds

Op weg naar Salzburg lijkt het wel een concertzaal. Fietsend schallen de ouvertu-
re van *Don Giovanni* en het *Klarinetconcert in A* uit je oortelefoon. Eerder zette je diverse topstukken van Mozart al op je smartphone: voor extra muziekbeleving tijdens deze Mozartroute. Het landschap, met z'n dorpen, uienkerktorens, kleine boerderijen en weides vol nieuwsgierige koeien, fungeert als passend decor. De barok van Salzburg moet nog even wachten, nu fiets je over paden met minstens zoveel krullen als in de Oostenrijkse stad. Sierlijk zwier je door de groene heuvels van het Salzburgerland. Op en neer deinend over een natuurlijke achtbaan.

Bekrompen en saai

Deze fietsweek duik je in het leven van een genie. Wolfgang Amadeus Mozart werd op 27 januari 1756 in Salzburg geboren. Z'n ouders Leopold Mozart en Anna Maria Pertl bewoonden destijds met hun dochter Maria Anna, bekend als Nannerl, drie kamers op de derde verdieping van een typisch Salzburgs burgerhuis in de rijkelijk met smeedijzeren uithangborden versierde Getreidegasse. Het huis op nummer 9 is nu een druk bezocht museum dat enkele originele muziekinstrumenten van de familie toont en wat andere persoonlijke voorwerpen, zoals zijden tasjes, de eerste viool van Mozart en een van zijn lokken: bruinrossig en sluiik. In die tijd was Salzburg een saai provinciestad. De dagboeken van de vier jaar

Achtdaagse fietsvakantie

De beschreven fietsroute is gebaseerd op een zeven-daagse individuele fietsvakantie van Aktiva Tours. Het arrangement is op basis van eigen vervoer naar en van St. Gilgen. Van Utrecht naar St. Gilgen is het circa 970 kilometer rijden. Fiets-huur (ook e-bike) is optioneel. Routebeschrijving, routekaarten, verblijf, ontbijt en bagagetransport zijn inbegrepen. Van de 420 kilometer lange Mozart-Radweg fiets je 188 kilometer in vijf etappes. Voor een relaxte heen- en terugreis kies je de trein naar Salzburg. Kijk hiervoor op www.bahn.com. Op pagina 34 vind je een *FietsActief*-aanbieding voor de reis.

oudere Nannerl verhalen over wandelingen met de hond, kaartspelletjes met vrienden, babbels over het weer en af en toe een concert in een kerk of aan het hof. Dat waren de hoogtepunten. Het leven in de stad benauwde *Wolferl*. Het bekrompen Salzburg begreep hem en zijn vernieuwende muziek niet, meende hij. 'Ik leef in een land waarin muziek je niet gelukkig maakt', schreef Mozart toen hij twintig was. Vijf jaar later zou hij de stad voorgoed de rug toekeren en naar Wenen verhuizen, in die tijd het middelpunt van kunst, cultuur en muziek. Voor zijn vertrek bewoonde hij nog het huis aan de Makartplatz 8, nu ook een museum.

Uitbundige barok

Tussen en rond die twee adressen tref je tal van plekjes aan die een rol speelden in het leven van de geniale componist. Op z'n derde kon hij al piano spelen, een jaar later viool, op z'n vijfde componeerde hij zijn eerste muziekstuk, op z'n achtste de eerste symfonieën en toen hij twaalf was had hij al diverse opera's op z'n naam staan. Zowat om de hoek van het huis aan de Makartplatz stal je de fiets bij de Mirabellgarten. In het uitbundige stadspark wandelde Mozart met z'n ouders. 'Tot vervelens aan toe', schreef hij ooit in z'n dagboek. In de kleine hofkapel speelde hij piano en viool. In de grote Dom, indrukwekkend rijk opgetuigd, werd *Wolferl* gedoopt. Later was hij er jarenlang hoforganist. De stad ademt een en al Mozart. Met twee ►

*Wat Mozart zag,
inspireerde hem.
Misschien ook
wel de bossen,
akkers en dorpjes*

Mozarthuizen, met Mozartconcerten en met een enorme Mozart-Radweg van ruim vierhonderd kilometer lang door het Salzburgerland.

Muzikale zus

De tocht deze week, een deel van die immense route, begint in St. Gilgen aan de Wolfgangsee, de plek waar de moeder van Mozart werd geboren. Later woonde zus Nannerl hier. Ze was er niet al te gelukkig, want getrouwd met een saaie rechter uit dat dorp, terwijl ze heimelijk verliefd was op een ander. Pa Leopold dwong haar echter tot het huwelijk. Die vond het namelijk wel handig als er wat geld overbleef na de dood van haar veertien jaar oudere, vermogende echtgenoot. Overigens bleef Nannerl onterecht in de schaduw van haar broer staan, want ook zij was bijzonder muzikaal.

Hoewel de route grotendeels over fietspaden en autoluwe wegen gaat, begint de eerste uitdaging al meteen buiten het bergdorp. Voor je doemt de enorme heuvel van de Schafing op en het fietspad koerst er recht op af. Gelukkig komt de top snel in zicht. Daarna is het weer heerlijk slingerend naar beneden zoeven en als de oevers van de Mondsee in zicht komen, weet je: dat is lekker vlak fietsen.

Inspirerende omgeving

Verder gaat de reis, naar St. Lorenz en Thalgau. Je passeert kleine beekjes, bergschuurtjes, kruisbeelden, kapelletjes

en eenzame boerderijen. Sommige lijken zo oud dat de houtwormen Mozart wellicht nog recht in de ogen hebben gekeken. Links en rechts torenen de hoge bergen van het Salzburgerland de lucht in. Daartussen slingert het pad gemoedelijk door de groene weiden.

Hoe anders was het reizen in de tijd van Mozart. De grote vorsten van toen wilden het jonge genie allemaal ontmoeten en de jeugdige componist bezocht hen graag. Zijn sporen zijn niet alleen hier, maar door heel Europa te vinden. Per stuijterende reiskoets legde hij vaak honderden kilometers af, in halfopen rijtuigen waar de regen naar binnen stroomde en de wind vrij spel had. Niet verwonderlijk dat zulke reizen ongezond waren voor een jongen van amper tien jaar. Je vraagt je af hoe hij in zijn korte leven – Mozart stierf toen hij 35 was – en met al die reizen de tijd vond om te componeren. Ruim duizend muziekstukken schreef hij. Wat hij zag, inspireerde hem. Misschien ook wel de bossen, akkers, dorpjes en de mooie vergezichten die deze fietsdagen vergezellen. In het klokgebeier hoor je fagotten en in de klaterende beek zo'n galmende vrouwenstem. Dat gevoel stopt niet als je Salzburg binnenrijdt.

Heerlijke mengelmoes

Is de stad dan alleen maar Mozart? Nee, zeker niet. Het is een verrukkelijke mengeling van kerken, kloosters, paleizen en pleinen. Overal is goed te zien dat de ►

MOZART-TIPS

- Café Konditorei Fürst (de enige echte Mozartkugeln): Brodgasse 13 www.original-mozartkugel.com
- Geboortehuis (Getreidegasse 9) en woonhuis Mozart (Makartplatz 8) www.mozarteum.at
- Mozartconcerten in marmere zaal van Schloss Mirabell. www.salzburger-schlosskonzerte.at
- Diner en concert in wapenzaal van burcht Hohensalzburg; tickets en data op www.salzburghighlights.at/en/concerts
- Alles over de complete Mozartroute. Met interactieve kaarten en routebeschrijvingen: www.mozart-radweg.de
- Geboortehuis moeder Mozart en woonhuis zus Nannerl in St. Gilgen: www.mozarthaus.info/mozarthaus
- Zelf Mozartkugeln maken (in groepen) bij Café Dallmann in St. Gilgen. Check www.dallmann.at/mozartkugelseminar

Lezersaanbieding

Fietsen over de Mozart-Radweg

Genieten van Salzburg en het Salzkammergut in de voetsporen van Wolfgang Amadeus Mozart. Ontspannen fietsen over vlakke fietspaden langs de rivier de Salzach en langs de Wolfgangsee. In Salzburg krijgen *FietsActief*-lezers de Salzburg Card, met onder andere toegang tot het Mozarthuis, een bezoek aan Schloss Hellbrunn en in St.Gilgen een *Kaffeejause*.

FietsActief-arrangement

- Zes overnachtingen in driesterren-hotels (tweepersoonskamer met bad of douche en toilet)
- Inclusief ontbijt
- Bagagevervoer van hotel naar hotel
- Fietskaart en zeer goed gemarkeerde route ter plaatse
- Hulp bij fietspech onderweg, dagelijks van 09.00-19.00 uur

FietsActief-aanbieding

FietsActief-lezers ontvangen de Salzburg Card met gratis entree in vrijwel alle musea en paleizen in Salzburg en een Mozart Kaffeejause/Hightea in St. Gilgen. Reissom: € 425,- van 27.04 t/m 21.06 en 31.08 t/m 12.10 en € 456,- van 22.06 t/m 30.08.

Niet inbegrepen

- Overige maaltijden
- Toeslag halfpension € 135,-
- Toeslag éénpersoonskamer € 119,-
- Huurfiets met 21 versnellingen € 84,-
- Huur elektrische fiets € 150,-
- Bijdrage Calamiteitenfonds
- Reis- en annuleringsverzekering
- Reserveringskosten

Informatie en reserveringen

Kijk voor informatie en boekingen op www.aktivatours.nl/fietsactief of bel naar Aktiva Tours: 040-2030320. Vermeld bij boeking duidelijk dat het om de FietsActief-lezersaanbieding gaat. Deze aanbieding geldt alleen voor nieuwe boekingen gemaakt van 1 maart tot en met 31 juli 2014.

De frisse berglucht en het prachtige panorama maken de inspanning meer dan goed

kerkelijke vorsten destijds de kunsten bevorderden om hun macht te weer spiegelen. In een rustig tempo fiets je door de magnifieke Altstadt, uitgeroepen tot werelderfgoed. Aan de andere kant van de rustig stromende Salzach vind je het Sebastianskerkhof, waar de echtgenote van Mozart, Constanze Weber, en vader Leopold begraven liggen. Ooit lag het kerkhof buiten de stad. Nu is het even zoeken naar de toegangspoort in de Linzergasse. Zo volg je het spoor van Mozart.

In de stad ga je nog even naar de Alte Markt om bij Café Konditorei Fürst de enige echte *Mozartkugeln* te proeven. Ook Wolferl was verzet op marsepein. Daarna wacht een grensoverschrijdende tocht. Naar het Duitse Berchtesgaden deze keer, omringd door hoge bergen. Af en toe dwingt een steil stuk van enkele honderden meters je tot afstappen. Een e-bike huren kan hiervoor de oplossing zijn. De frisse berglucht, het prachtige panorama en de koeienbellen in stereo maken de inspanning meer dan goed. Aan het einde van de dag fiets je Salzburg weer binnen. In de verte torent de vesting van de Hohensalzburg vertrouwd boven de stad uit. Je zet je smartphone weer aan en je 'oortjes' laten de indrukwekkende *Krönungsmesse* horen. Ooit zei iemand: "Zoals de engelen in de hemel zingen, zo klinkt de muziek van Mozart." Al peddelend concludeer je: zo is het maar net. ●

PRAKTISCH

Reis relaxt naar Salzburg

Kies voor een relaxte heen- en terugreis. Reis met de trein naar Salzburg. Op de website www.bahn.com/nl kunt u gemakkelijk alle routes en vertrek- en aankomsttijden vinden. Aan boord van de ICE zijn fietsen niet toegestaan, wel op alle andere treinen. Wilt u uw eigen fiets meenemen, koop dan vooraf via de website voor € 10 een fietsticket.